

Akutni bronhitis

Diagnoza je klinična. Pomembno je, da izključimo pljučnico. Antibiotiki pri sicer zdravih otrocih ali odraslih z akutnim pojavom bronhitisa niso indicirani, če ni suma na pljučnico. Antibiotiki pridejo v poštev pri bolnikih z osnovno boleznijo, pri katerih ne moremo ločiti pljučnice od bronhitisa in pri katerih obstaja večje tveganje za razvoj pljučnice. Za antibiotik se odločimo na podlagi klinične slike in dodatnih laboratorijskih testov (CRP, levkociti).

Indikacije za antibiotično zdravljenje

- **Sum na pljučnico:** če je bolnik prizadet, akutni začetek bolezni z visoko vročino ≥ 38 °C, pospešeno dihanje, tahikardija, žariščni fizikalni izvid pljuč, zvišani akutni reaktanti vnetja (CRP > 100 mg/L, levkociti $> 15 \times 10^9$ /L). Pri vrednosti CRP < 20 mg/L je zelo majhna verjetnost pljučnice.
- **Bolnikom z osnovnimi boleznimi z večjim tveganjem za razvoj pljučnice damo takoj antibiotik ali jih skrbno spremljamo:** otroci z boleznimi srca in pljuč razen astme, odrasli bolniki posebej s popuščanjem srca, hude oblike KOPB, od inzulina odvisna sladkorna bolezen, nevrološke bolezni, bolniki po možganski kapi, huda ledvična okvara, pomembno oslABLJENA imunost.
  - **Visoka vročina in kašelj > 7 dni brez izboljšanja.**
  - Večje tveganje za razvoj pljučnice je tudi pri otrocih, starih < 3 mesece, in odraslih, starih > 65 –75 let.

- **Prolongiran kašelj** (10–14 dni ali več) lahko povzroči bakterija *Bordetella pertussis* ali *B. parapertussis*, *Mycoplasma pneumoniae* ali *Chlamydomphila pneumoniae*. Priporočena je predhodna mikrobiološka potrditev ali pa gre za jasen epidemiološki kontakt z bolnikom s potrjeno okužbo.

Antibiotik izbire:

- Otroci: ob sumu na tipične povzročitelje penicilin V 100.000–200.000 IE/kg/dan v 3 ali 4 odmerkih ali amoksicilin 45 mg/kg/dan v 3 odmerkih. Pri sumu na atipične povzročitelje svetujemo makrolid: sirup miokamicin (midekamicin acetat) ali tablete midekamicin za otroke 30–40 mg/kg/dan, razdeljeno v tri odmerke, ali klaritromicin 15 mg/kg/dan v dveh odmerkih.
- Odrasli: ob sumu na bakterijsko pljučnico svetujemo amoksicilin 1000 mg na 8 ur, pri sumu na atipično pljučnico pa makrolid: tablete midekamicin 400 mg na 8 ur ali tablete klaritromicin 500 mg na 12 ur ali doksiciklin 100 mg na 12 ur.

Akutni bronhitis je infekcijska bolezen večjih dihalnih poti, ki se kaže kot akutni pojav kašlja z izmečkom ali brez, vendar brez znakov pljučnice. Bolezen večinoma izzveni sama. Kašelj traja povprečno 3 tedne, izjemoma več, do 6 tednov. Gnojni izmeček ne napoveduje bakterijske etiologije, kaže na intenzivnost vnetja.

Etiologija: > 90 % virusi

Bakterije: *Mycoplasma pneumoniae*
Chlamydomphila pneumoniae
Bordetella pertussis

Pripravili in sodelovali:

- Nacionalna komisija za smotno rabo protimikrobnih zdravil pri Ministrstvu za zdravje (Čižman M, Beovič B),
- Klinika za ORL, UKC Ljubljana (Jenko K, Hočevnar-Boltežar I),
- Klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja, UKC Ljubljana (Pokorn M, Zakotnik B),
- RSK in SS za splošno/družinsko medicino (Stepanović A, Petek D),
- Sekcija za protimikrobno zdravljenje SZD (Beovič B),
- Stalna skupina za primarno pediatrijo (Plevnik Vodusek V),
- Sekcija kliničnih farmacevtov SFD (Premuš Marušič A).

Literatura:

Harris MA et al. Appropriate antibiotic use for acute respiratory tract infection in adults: advice for high-value care from the American College of physicians and the Centers for Diseases Control and Prevention. <http://annals.org/on/01/22/2016>.

Hersh AL et al. and the Committee on Infectious Diseases. Principles of judicious antibiotic prescribing for upper respiratory tract infections. *Pediatrics* 2013; 132: 1146.

Čižman M, Beovič B. Kako predpisujemo protimikrobna zdravila v bolnišnicah. Ljubljana 2013.

National Institute for Health and Care Excellence (NICE). Respiratory tract infections (self-limiting): prescribing antibiotics. Clinical guideline (CG 69). July 2008.

Dutch College of General Practitioners (NHG) guidelines. Acute cough (M78), 2011. [https://guidelines.nhg.org/product/acute cough](https://guidelines.nhg.org/product/acute%20cough).

Kolofon:

Izdal in založil: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Miklošičeva cesta 24, Ljubljana.

Oblikovanje: ✨ **grafex** agencija | tiskarna

Tisk: Tiskarna Skušek d.o.o., Ljubljana, november 2017.